

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomier 2017*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2017	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2016	26

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2017

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1.677,1 mkr (2016: 1.599,5mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	+ 29,9 mkr (2016: +81,9 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 256,3 mkr (2016: +186,0 mkr)
• Eget kapital	+ 816,8 mkr (2016: +781,6 mkr)
• Soliditet	32 % (2016: 33 %)
• Positivt eget kapital i 14 av 16 klubbar	
• Balansomslutning	2.531,5 mkr (2016: 2.379,3 mkr)
• Balanslikviditet	1,8 (2016: 1,9)
• Personalkostnadernas andel av kostnader	51 % (2016: 50 %)

Nio klubbar redovisade överskott och sju klubbar redovisade underskott år 2017.

AIK redovisade det största överskottet år 2017 med + 45,6 mkr.

Största underskottet redovisade Kalmar FF med ett underskott uppgående till – 12,8 mkr, tätt följt av IFK Göteborg med – 12,3 mkr.

Malmö FF har givetvis efter två års deltaganden, under de fyra senaste åren, i UEFA Champions League en ekonomisk särställning med 457 mkr i eget kapital och 230 mkr i likvida medel. Detta innebär att klubben har ekonomiska förutsättningar att kunna befinna sig på en annan sportlig nivå än övriga klubbar, ett fenomen som förekommer i andra länder.

Spridningen i intäkter mellan klubbarna är stor, från Athletic Eskilstunas 20,3 mkr till Malmö FF:s 232,7 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att åtta klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och fyra klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

Svenska klubbar har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket skapar förutsättning för fortsatta positiva spelaromsättningsnetton när spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå. Helst skulle man väl förstås vilja att spelarna var kvar lite längre i de svenska klubbarna så att dessa såväl blev starkare sportsligt som i förlängningen kunde få högre ekonomisk ersättning när de lämnar klubbarna.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2016, kan konstateras att den 22:e plats som de svenska klubbarna för närvarande har på UEFA-rankingen är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna.

I dagsläget har därför klubbarna att förhålla sig till den position i näringskedjan som de har och glädjas av de finansiella resurser som skapas för att kunna investera i såväl sportslig kvalitet som möjligheter till nya spelarrättighetsförsäljningar, men givetvis är strävan att succesivt förbättra den. Svenska klubbar har för övrigt en jämförelsevis god ekonomi jämfört med klubbar i jämförbara länder.

De allsvenska arenorna håller idag i allmänhet en mycket god klass, men utnyttjandegraden av publikkapaciteten ligger ändå bara kring 60 %. Ett fortsatt arbete med rekrytering av såväl fler nya besökare som att besökare frekventare kommer till arenorna, genom t ex att säkerställa att alla publikkategorier trivs på och runt arenorna är viktigt i sig, men också viktigt för att stärka förutsättningarna för att kunna driva upp intäkterna inom de övriga intäktsområdena.

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2017. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som enligt deras årsredovisningar är upprättade enligt Årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3) när så är tillämpligt (14 klubbar), Årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 (K2) när så är tillämpligt (2 klubbar). I alla fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets Regelmente för UEFA Klubblicens. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 - 2017 innehöll 16 klubbar, och tidigare år i denna rapport innehöll endast 14 klubbar. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De allsvenska klubbarna redovisade år 2017 sammantaget ett överskott uppgående till + 29,9 mkr (2016: + 81,9 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarrättighetsförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarrättighetsförvärv som avskrivningar balanserade spelarrättighetsförvärv och spelarinhyrning) på + 256,3 mkr (2016: + 186,0 mkr).

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2017 ett underskott – 211,3 mkr (2016: - 104,1 mkr).

Resultatets beståndsdelar 2017, mkr

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Driftsresultat exklusive Champions Leaguespel	-190,5	- 88,8	- 101,0
Resultat Champions Leaguespel	0,0	0,0	+198,0
Spelaromsättningsnetto	+256,3	+ 186,0	+155,6
Finansnetto	-17,4	- 19,5	- 17,3
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+48,4	+77,7	+235,3
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	-18,5	+ 4,2	+ 2,7
Redovisat resultat	+29,9	+81,9	+238,0

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade nio klubbar överskott och sju klubbar underskott 2017. Föregående år redovisade fjorton klubbar överskott och två klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarrättighetsförsäljningar och spelarrättighetsförvärv, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2017, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- netto	Eo poster samt bokslidisp & skatt
AIK	1)	+45,6	-27,9	+87,5	-1,1	-12,9
Östersunds FK	2)	+13,2	+34,2	-13,0	-0,6	-7,4
IFK Norrköping FK	3)	+18,3	-8,9	+32,5	-5,1	-0,2
Jönköpings Södra IF	4)	+4,6	+3,6	+1,1	-0,1	0,0
Halmstad	5)	+0,4	-33,8	+34,2	0,0	+0,0
Hammarby	6)	+0,3	-9,8	+9,8	0,0	+0,3
IK Sirius FK FK	7)	+0,3	-10,3	+10,6	0,0	0,0
Malmö FF	8)	+0,1	-15,5	+20,8	-3,8	-1,4
BK Häcken	9)	+0,1	-19,5	+18,1	+1,9	-0,4
Djurgården	10)	-1,7	-28,2	+26,3	+0,2	0,0
Örebro	11)	-3,0	-3,6	-0,5	-0,1	+1,2
IF Elfsborg	12)	-5,5	-17,3	+11,8	0,0	+0,0
GIF Sundsvall	13)	-7,0	-10,6	+3,8	-0,2	0,0
Athletic Eskilstuna	14)	-10,7	-10,4	0,0	-0,3	0,0
IFK Göteborg	15)	-12,3	-13,0	+1,0	-0,3	0,0
Kalmar FF	16)	-12,8	-19,5	+12,3	-7,9	+2,3
* Allsvenskan totalt		+29,9	-190,5	+256,3	-17,4	-18,5

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten, och i kommande avsnitt avseende övrig ekonomi, avser följande:

- 1) AIK FF-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive AIK Fotboll AB (ensektionsförening)
- 2) Östersunds FK-koncernen i sin helhet inklusive Östersunds Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 3) IFK Norrköping FK med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 4) Jönköpings Södra i sin helhet (ensektionsförening)
- 5) HBK Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 6) Hammarby Fotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 7) IK Sirius FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 8) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 9) BK Häcken i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 10) Djurgårdens Elitfotboll AB inklusive koncernredovisning (ensektionsförening)
- 11) Örebro SK FK-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive ÖSK Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 12) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 13) GIF Sundsvall i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 14) Athletic FC Eskilstuna-koncernen inklusive Athletic Eskilstuna AB
- 15) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 16) Kalmar FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)

Det största överskottet 2017 redovisade AIK med +45,6 mkr.

Kalmar FF redovisade det största underskottet med -12,8 mkr, tätt följt av IFK Göteborg med -12,3 mkr och Athletic Eskilstuna med -10,7 mkr.

Under år 2017 kan positiva driftsresultat noteras för endast två klubbar. Östersund redovisade det bästa driftsresultatet med +34,2 mkr, helt till följd av spelet i Europa League. Jönköpings Södra IF redovisade positivt driftsresultat + 3,6 mkr och positivt totalt resultat + 4,6 mkr, vilket möjligen skedde på bekostnad av det sportsliga då de inte klarade av att behålla sin plats i Allsvenskan.

I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 14,1 mkr.

Halmstad redovisade det största driftsunderskottet med – 33,8 mkr, närmast följt av Djurgården med - 28,2 mkr, AIK med - 27,9 mkr, BK Häcken och Kalmar FF med - 19,5 mkr samt IF Elfsborg - 17,2 mkr, Malmö FF – 15,5 mkr och IFK Göteborg - 13,0 mkr.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende AIK - 12,9 mkr består av inkomstskatt och för Östersund likaså av inkomstskatt - 7,4 mkr. För Örebro består posten av upplösningar till periodiseringsfond + 1,2 mkr. För Kalmar FF består denna post av upplösning +2,3 mkr av tidigare gjord avsättning för att under en tioårsperiod fasa in klubbens ekonomi till den högre kostnadsnivå som den nya arenan innebär.

Det bör noteras att AIK rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. På samma sätt rapporterar AFC Eskilstuna AFC Eskilstuna-koncernen inklusive Athletic Eskilstuna AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet och Örebro Örebro SK FK-koncernen inklusive ÖSK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet, samt Östersunds FK Östersunds FK -koncernen inklusive Östersunds FK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta följer de riktlinjer för rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör därför också noteras att det finns intäkter och kostnader i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF som innebär ett resultat uppgående till + 1,3 mkr som inte ingår i Hammarbys här redovisade resultatet, och att det på motsvarande sätt intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som innebär ett resultat +2,0 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade resultat samt, att det finns intäkter och kostnader i HBK Elitfotboll AB:s moderföretag Halmstads BK som innebär ett resultat + 7,6 mkr som inte ingår i Halmstads här redovisade resultat.

Exempel på en klubb som de senaste åren har haft svårt få en ekonomi i balans är Kalmar FF vars redovisade resultat 2013 var – 5,9 mkr, 2014 var -8,3 mkr, 2015 var – 15,8 mkr, 2016 var 0,0 mkr och 2017 var -12,8 mkr. Klubben avser att 2018 överföra arenaägandet till Kalmar kommun, vilket kommer att innebära att förutsättningarna avsevärt förbättras att nå ett ekonomiskt nollresultat för klubben.

Man kan i viss mån tänka sig att de negativa resultaten år 2017 i vissa klubbar, som har finansiell ställning att kunna göra det, kan bero på viss diskontering av det nya TV-avtalet som träder i kraft år 2020 och sägs innebära en dubblerad TV-intäkt för de allsvenska klubbarna, genom att de redan nu gör satsningar för att förbättra sin sportsliga position med sikte på t ex Europaspel.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2017 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnått varje år. År 2017 uppgick dessa intäkter till 1.665,4 mkr (2016: 1.586,0 mkr), vilket var en ökning med 79,4 mkr, eller 5 % jämfört med år 2016.

De allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten överskred för sjunde året i rad 1 miljard kronor exklusive spelarrättighetsförsäljningar

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2008 – 2017, mkr

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Drift	885	997	927	1.056	1.154	1.170	1.296	1.502	1.335	1.334
Spelarrättigh.försäljn.	189	190	106	192	102	74	189	206	251	334
* Totalt	1.074	1.187	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485	1.708	1.586	1.668
* Genomsnitt/förening	67,1	74,2	64,6	78,0	78,5	77,8	92,8	106,8	99,2	104,2
* Drift i % av totalt	82 %	84 %	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %	88 %	84 %	80 %
* Tillväxttakt totalt %	6 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0%	19 %	15 %	-7 %	5 %
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	-7 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0%	19 %	15 %	-7 %	5 %

Tabell 3

Observera att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar. Därför har tillväxttakten ovan även beräknats justerats m h t antal klubbar mellan 2007 och 2008.

Driftsintäkterna var år 2017 på samma nivå som under år 2016.

Noteras bör angående år 2009 att den ökningen av driftsintäkterna med 112 mkr år 2009 jämfört med år 2008 till cirka 56 mkr berodde på att BK Häcken, som arrangerar Gothia Cup, åter var i allsvenskan år 2009

Noteras bör också Malmö FF:s deltagande i Champions League år 2014 och 2015.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarrättighetsförsäljningar) har för åren från och med år 2008 uppgått till 80 - 94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2017 till 80 %.

Spelarrättighetsförsäljningarnas andel av intäkterna har ökat från 16 % år 2016 till 20 % år 2017, där det dock bör noteras att en stor affär stod för en stor del av intäktsökningen jämfört med föregående år. Det kan konstateras att beroendet av intäkterna från spelarrättighetsförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir, har ökat något jämfört med föregående år.

Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kan vissa klubbar klara en eventuell nedgång. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras. Det torde för övrigt även finnas dolda spelarvärden i balansräkningarna då de samlade bokförda spelarvärdena endast uppgår till 132,4 mkr.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarrättighetsförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som lämnat klubben, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter.

Skapade finansiella resurser vid spelarrättighetsförsäljningar återinvesteras som regel i fotbollsverksamheten för att såväl höja den sportliga nivån som att skapa förutsättningar för spelarrättighetsförsäljningar senare år när spelare vill gå vidare till nästa sportliga nivå. Se vidare sidan 16.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av främst enstaka större spelarrättighetsförsäljningar till utländska storklubbar, samt Malmö FF:s deltagande i Champions League år 2014 och 2015.

Den årliga tillväxttakten har sedan år 2008 varit i genomsnitt cirka 5 %.

Intäktsjämförelse mellan åren 2017 och 2016, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter samt bokslutsdispositioner.

	<u>2017</u>	<u>Andel</u>	<u>2016</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	363,3	22 %	354,4	22 %	+2 %	+8,9
Reklam & sponsring	393,2	24 %	417,8	26 %	- 6 %	- 24,6
Sändningsrättigheter	159,2	9 %	157,1	10 %	+1 %	+2,1
UEFA-ersättningar	91,1	5 %	91,9	6 %	-1 %	-0,8
Bidrag	19,9	1 %	18,4	1 %	+8 %	+1,5
Gothia Cup	85,7	5 %	78,7	5 %	+9 %	+7,0
Övriga egna arrangemang	29,7	2 %	31,7	2 %	-6 %	-2,0
Övrigt	192,2	12 %	185,3	11 %	+4 %	+6,9
* Summa drift	1.334,3	80 %	1.335,3	83 %	-1 %	-1,0
Spelarförsäljning & uthyrning	334,6	20 %	250,7	16 %	+33 %	+83,9
* Totalt exkl finans & e.o.	1.668,9	100 %	1.586,0	99 %	+ 5%	+82,9
Finansiella intäkter	4,7	0 %	2,7	0 %	+74%	+2,0
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	3,2	0 %	10,8	1 %	-68%	-7,3
** Totalt inkl finans. intäkter	1.677,1	100 %	1.599,5	100 %	+5%	+77,6

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter ökade år 2017 med 8,6 mkr eller 2 % jämfört med år 2016. Allsvenskans publiksnitt år 2017 var 9 087 åskådare per match, vilket är en minskning med 40 åskådare per match jämfört med år 2016, då det var 9.127. Antal åskådare minskade således i genomsnitt med 0,4 %, vilket innebär att den genomsnittliga matchintäkten per åskådare ökat med över 2 %.

I föregående års analyser av de allsvenska klubbarnas ekonomier antogs att i takt med att nya arenor färdigställs och befintliga arenor vidareutvecklas och den förbättrade komfort som det innebär för åskådarna, efter viss tid, skulle förbättra förutsättningarna för ökat antal åskådare. Betraktat över flera år har också detta skett. För vissa klubbar kan det möjligen gå att öka publiken ytterligare beroende på hur man får fler olika kategorier av åskådare att trivas i och runt arenorna så att nya åskådare kan rekryteras och även få besökarna som sällan går på match att öka sina antal besök på arenorna.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2017 och 2016 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2017	År 2017	År 2016	År 2016
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	232,7	198,9	249,0	208,5
AIK	232,0	135,8	173,2	162,3
BK Häcken	169,1	147,2	160,4	147,6
IFK Norrköping	137,2	99,3	107,9	75,7
Östersunds FK	124,9	124,4	54,2	46,6
Djurgården	118,9	84,2	138,4	89,3
IFK Göteborg	109,3	100,8	153,7	120,3
Hammarby	107,3	94,5	96,9	95,9
IF Elfsborg	92,1	73,1	105,7	83,7
Halmstads BK	70,2	35,3	Superettan	Superettan
Kalmar FF	70,1	56,6	74,6	60,5
IK Sirius FK	54,6	42,0	Superettan	Superettan
Örebro	51,7	50,6	63,3	51,4
Jönköpings Södra IF	45,9	43,2	40,4	40,0
GIF Sundsvall	40,8	36,3	50,8	42,6
Athletic Eskilstuna	20,3	20,3	Superettan	Superettan
Gefle IF FF	Superettan	Superettan	34,7	34,2
Falkenbergs FF	Superettan	Superettan	32,3	28,9
Helsingborgs IF	Superettan	Superettan	64,0	61,7
* Allsvenskan totalt	1.677,1	1.342,5	1.599,5	1.349,2

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2017 de högsta intäkterna med 232,7 följt av AIK med 232,2 och BK Häcken med 169,1 mkr. Dessa tre klubbar har samma positioner i intäktsrankingen som år 2016.

Av Östersunds intäkter kom 59,2 mkr från UEFA Europa Leaguespelet.

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 85,7 mkr år 2017 och 78,7 mkr år 2016

Malmö FF var även de tidigare sju åren den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2017 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar, 198,9 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2016.

Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar är främst ett långsiktigt arbete som startade med arenan Swedbank Stadion, följt av sportsliga framgångar kontinuerligt under flera år som startade med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben. Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions Leaguekval och UEFA Europa League-gruppspel, samt tredjeplatsen i allsvenskan år 2012 följt av de allsvenska vinsterna år 2013 och 2014, samt förstas Champions Leaguespelen år 2014 och 2015 och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som detta innebär

Under år 2017 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter minskat i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2017 uppgick till 771,0 mkr, vilket är 45,9 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2016 uppgick de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter till 736,3 mkr, vilket var 46,2 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2015 uppgick de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter till 977,0 mkr, vilket var 56,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2014 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 809,5 mkr, eller 52,3 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2013 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 546,2 mkr, eller 43,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen till förändringarna under åren 2014 - 2015. Om man jämför åren 2013, 2016 och 2017 (då Malmö FF inte deltog i Champions League) så kan dock noteras att de fyra klubbarna med högsta intäkter ökat sin andel av de allsvenska klubbarnas totala intäkter från 43,3 % via 46,2 % till 45,9 %.

För övrigt kan noteras att de samlade intäkterna för de fyra klubbar som har högsta intäkterna exklusive spelarrättighetsomsättning och allsvenskans totala intäkter exklusive spelarrättighetsomsättning uppgår till 45,1 % vilket är 2,4 % lägre än år 2016 men i samma nivå som för andelen av de totala intäkterna.

Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2017 drygt elva gånger högre än Athletic Eskilstunas totala intäkter. År 2016 var skillnaden mellan den klubb som hade de högsta intäkterna (Malmö FF) och den med de lägsta intäkterna (Falkenbergs FF) åtta gånger. År 2013 (för att få jämförelse med senaste år utan Champions Leagueintäkter) var skillnaden mellan den klubb som redovisade högst intäkter (Malmö FF) och den som har redovisade lägst intäkter (Syrianska FC) närmare nio gånger.

För åtta klubbar överskrider de totala intäkterna 100 mkr. Förutom att Östersunds FK övertagit IF Elfsborgs plats är det samma klubbar som är på den övre intäktshalvan som år 2016. Dessa åtta klubbars intäkter uppgick år 2017 till mellan 107,3 mkr och 232,7 mkr.

Det bör noteras att AIK sedan år 2016 rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play. Tidigare år har AIK Fotboll AB-koncernen rapporterats. 2017 rapporterar även Örebro, Östersunds FK och Athletic Eskilstuna på detta sätt.

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 31,1 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade intäkter, och intäkterna i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF 26,9 mkr som inte ingår här, samt intäkter i Halmstads BK 16,7 mkr som inte ingår här. Om hänsyn tas till dessa intäkter förbättrar Djurgården sin position på intäktsrankingen från en sjätteplats till en fjärdeplats, och Hammarby sin position på denna ranking från en åttondeplats till en sjätteplats.

BK Häckens intäkter bestod till 85,7 mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en tiondeplats på intäktsrankingen.

De tre klubbar som hade lägsta driftsintäkterna belade också Allsvenskans tre sista platser och fick lämna Allsvenskan (Jönköpings Södra IF efter kvalspel mot Trelleborgs FF). Det förefaller med den bakgrunden som att det krävs minst 40 mkr i ordinarie driftsintäkter för att kunna ha råd med en kostnadsbudget i balans som gör det möjligt att klara sig kvar i Allsvenskan.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2017 nådde Östersunds FK Elitfotboll AB sextondelsfinal i UEFA Europa League. Under år 2015 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Paris Saint Germain FC, Real Madrid FC och FK Sjaktar Donetsk, där de dock blev utslagna. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. FC Red Bull Salzburg och Celtic FC. Även under år 2014 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Juventus FC, Olympiacos FC och Club Atletico de Madrid, där de dock blev utslagna. Det var då den första svenska klubb som deltog i Champions Leagues gruppspel på 15 år. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. AC Sparta Prag och FC Red Bull Salzburg.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, men å andra sidan är ju detta inget som de sju Idrotts AB:en AIK, Djurgården, Hammarby, Örebro, Halmstad, Östersunds FK och Athletic Eskilstuna behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Kanske är det trots allt dock inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, där Malmö FF:s inledning av årets allsvenska kan vara ett exempel på det. Men givetvis underlättar det långsiktigt om man vill nå sportsliga framgångar att ha höga intäkter, då dessa skapar möjligheter att vidta åtgärder, givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från Sverige tre största städer, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg, en från Malmö, en från Borås och en från Norrköping. Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubb tävlingar, och som en följd av detta säljer de också oftare spelarrättigheter till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubb tävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2017 till 1.647,2 mkr, vilket var en ökning 8,5 %, från 1.517,6 mkr år 2016.

Kostnaderna ökade således mer än de totala intäkterna, som ju ökade med 5 %, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2017 och 2016, mkr

	<u>2017</u>	<u>Andel</u>	<u>2016</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	184,4	11 %	183,3	12 %	0 %	+1,1
Personalkostnader	827,0	51 %	762,4	50 %	+8 %	+ 64,6
Administration och lokaler	148,2	9 %	110,4	7 %	+34 %	+ 37,8
Reklam & sponsring	98,1	6 %	110,2	7 %	-11 %	- 12,1
Gothia Cup	71,6	4 %	65,7	4 %	+9 %	+ 5,9
Övriga arrangemang & övrigt	153,0	15 %	152,6	10 %	+0 %	+ 0,4
* Summa drift kostnader	1.482,3		1.384,6			
Spelarrättigh.förvärv & -inhyrning	27,8	2 %	23,5	2 %	+17 %	+ 4,3
Avskrivningar spelarrättigh.förvärv	50,5	3 %	41,2	3 %	+22 %	+ 9,3
Övriga avskrivningar	42,3	2 %	39,4	3 %	+7 %	+ 2,9
Finansiella kostnader	22,2	1 %	22,2	2 %	0 %	0
Bokslutsdisp. & skatt	22,1	1 %	6,7	0 %	+ 230 %	+ 15,4
* Totalt	1.647,2	100 %	1.517,6	100 %	+8 %	+129,6

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2017 för hälften med 827,0 mkr (2016: 762,4 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 8 % jämfört med år 2016, eller 64,6 mkr.

Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har stabilt under många år legat omkring 50 %.

Vid jämförelse mellan åren av kostnaderna för avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv kan noteras att de balanserade utgifterna för spelarrättighetsförvärv uppgår per 31 december 2017 till 132,3 mkr, vilket är en ökning med 50,3 mkr jämfört med 82,1 mkr per den 31 december 2016. Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv, som uppgick till 50,1 mkr år 2017, och alltså ökade med 8,9 mkr från 41,2 mkr år 2016. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarrättighetsvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarrättighetsförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan enligt av klubbarna inrapporterade uppgifter, med nedan följande definition av ingående kostnader.

Spelarlönernas utveckling, 2010 - 2017, mkr

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Spelarlöner	260,2	265,4	293,8	286,2	320,8	334,6	429,2	480,7
Drift exkl räntor o spel.förv	986,6	1.066,3	1.072,8	1.110,1	1.169,5	1.297,8	1.325,8	1.410,7
Förändring spelarlöner	-6,7%	2,0%	10,7%	3,5%	12,1%	4,3%	28,3%	12,0%
Spelarlönernas andel av drift	26,4%	24,9%	27,4%	25,8%	27,4%	25,8%	32,3%	34,1

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2017 ökade spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 12,0 %.

Notera att i driftskostnaderna ovan i tabell 7 ingår ej kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Noteras bör att de totala personalkostnaderna år 2017 enligt föregående avsnitt inrapporterat från klubbarna uppgick till 827,0 mkr, vilket var en ökning med 64,6 mkr jämfört med år 2016, och att de inrapporterade spelarlönerna ökat med 51,5 mkr (exklusive sociala avgifter).

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2010 och år 2017 pendlat mellan 24,9 % (som lägst år 2011) och 34,1 % (som högst år 2017).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 104.319 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2016: 93.142 kr vid antaget 24 spelare).

Observera att s.k. sign-on fees till spelare ska ingå i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 49 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de allsvenska klubbarna var år 2017 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
BK Häcken	34 %	56,0
HBK	39 %	27,2
AIK	41 %	94,8
Östersunds FK	44 %	54,4
IFK Norrköping	45 %	61,9
Jönköpings Södra IF	48 %	22,1
Malmö FF	50 %	115,7
IK Sirius FK	50 %	27,1
Djurgården	53 %	62,5
IFK Göteborg	54 %	59,0
Örebro	56 %	28,2
Hammarby	61 %	65,4
Kalmar FF	64 %	43,4
GIF Sundsvall	65 %	26,5
IF Elfsborg	71 %	65,4
Athletic Eskilstuna	86 %	17,5

Tabell 8

Av ovanstående framgår att alla klubbar utom två ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå. För IF Elfsborg uppgår personalkostnadernas andel av intäkterna dock till 71 % vilket ju är i det närmaste 70 %.

För Athletic Eskilstuna ser risksituationen alarmerande ut, i alla fall om klubben ska kunna drivas vidare med samma sportsliga ambitioner utan kapitaltillskott.

Kostnader per klubb 2017 och 2016 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2017, exklusive bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2017	År 2017	År 2016	År 2016
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	231,2	218,2	240,5	229,0
AIK	173,5	164,8	176,9	172,3
BK Häcken	168,6	164,9	167,8	163,7
IFK Göteborg	121,6	114,2	147,2	137,4
Djurgården	120,6	112,2	102,5	97,4
IFK Norrköping FK	118,7	113,3	79,3	77,6
Hammarby	107,3	104,3	95,2	92,9
Östersund	104,2	90,7	53,2	47,4
IF Elfsborg	97,6	90,4	100,7	95,1
Kalmar FF	82,9	81,6	74,5	73,0
Halmstad	69,8	69,1	Superettan	Superettan
Örebro	54,7	53,1	60,9	54,0
IK Sirius FK	54,3	52,3	Superettan	Superettan
GIF Sundsvall	47,8	47,0	47,7	45,7
Jönköpings Södra F	41,3	39,7	40,2	36,8
Athletic Eskilstuna	31,0	31,0	Superettan	Superettan
Helsingborgs IF	Superettan	Superettan	66,9	65,3
Gefle IF FF	Superettan	Superettan	33,9	33,6
Falkenbergs FF	Superettan	Superettan	28,6	28,4
* Allsvenskan totalt	1.625,1	1.546,9	1.516,3	1.451,6

Tabell 9

Det bör noteras att AIK, Athletic Eskilstuna, Örebro och Östersunds FK rapporterar sina föreningskoncerner inklusive dess Idrotts AB som är de juridiska personerna som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör även noteras att det finns kostnader uppgående till 29,4 mkr i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens här redovisade kostnader, och att det i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF finns 25,6 mkr i kostnader som inte ingår i Hammarbys här redovisade kostnader, samt att det finns 9,1 mkr i kostnader som inte ingår i Halmstads kostnader här.

I BK Häckens kostnader ingår kostnader för Gothia Cup med 71,6 mkr.

För åtta klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2017 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarrättighetsförsäljningar, exklusive intäkter från uthyrningar av spelare, uppgick år 2017 till 332,4 mkr (2016: 247,7 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar år 2017 svarade AIK för 96,2 mkr, IFK Norrköping FK för 37,8 mkr, Halmstad för 34,9 mkr, Djurgården för 34,2 mkr, Malmö FF för 33,5 mkr, BK Häcken för 21,8 mkr, IF Elfsborg för 18,9 mkr, Kalmar FF för 13,5 mkr, IK Sirius FK för 12,6 mkr samt Hammarby för 12,4 mkr.

Under år 2017 var det 12 (2016: 14) allsvenska klubbar som balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

De totala spelarrättighetsförvärven 2017 uppgick brutto till 74,5 mkr (2016: 73,4 mkr), varav 20,9 mkr (2016: 21,2 mkr) kostnadsförts direkt och 53,6 mkr (2016: 52,2 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2009-2017, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Spelarrättighetsförsäljningar	185,0	104,5	180,3	98,8	66,9	182,3	202,9	247,7	332,4
Varav till utländska klubbar	156,5	96,7	151,6	88,7	63,8	122,9	178,8	200,3	265,3
Spelarrättighetsförv, kostn.förda	16,4	15,3	21,1	24,2	9,3	11,4	13,6	21,2	20,9
Spelarrättighetsförv, balanserade	115,4	55,9	84,8	30,4	36,3	29,5	54,4	52,2	53,6
Varav förvärvat från utl. klubbar	77,6	31,3	70,7	22,4	31,9	18,3	46,5	43,0	51,2
Nettovärde spelarrättighetsexport	78,9	65,4	80,9	66,3	31,9	104,6	132,3	157,3	212,9

Tabell 10

Den växande trenden nettoexport av spelarrättigheter håller i sig.

De svenska klubbarna har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet. De allsvenska klubbarnas position i näringskedjan blir därför, när spelare vill gå vidare mot högre sportsliga nivåer, att vara underleverantör av spelare till andra ligor i främst Europa. Detta innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Om det var finansiellt möjligt skulle det förstås vara bra om klubbarna kunde behålla sina spelare längre, såväl ur ett sportsligt perspektiv som ur perspektivet att optimera ersättningarna vid försäljning av spelarrättigheter genom att spelarna då också kommit längre i sin utveckling när det lämnar de svenska klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2009-2017, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarna uppgick år 2017 till 132,3 mkr. Endast Athletic Eskilstuna, BK Häcken, IK Sirius FK och Östersunds FK balanserar inte spelarrättighetsvärden. Det torde således finnas dolda värden i dessa fyra klubbar, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Bokfört spelarkapital	160,3	106,4	110,7	86,3	68,4	49,2	64,2	82,1	132,3
Antal fören. som bal. utg.	14	12	11	11	12	14	15	14	12

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2017 mkr</u>	<u>Balanserat värde 2016 mkr</u>
Malmö FF	54,6	15,9
AIK	21,5	6,3
IF Elfsborg	13,8	17,3
IFK Norrköping FK	11,8	11,1
Djurgården	10,0	10,4
Hammarby	7,0	3,4
IFK Göteborg	5,4	11,1
Halmstad	3,2	Superettan
Örebro	2,3	1,0
Kalmar FF	1,4	2,7
Jönköpings Södra IF	1,0	1,6
GIF Sundsvall	0,3	0,1
Helsingborgs IF	Superettan	0,9
Falkenbergs FF	Superettan	0,2
Gefle IF FF	Superettan	0,1
* Totalt	132,3	82,1

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2017 ett samlat eget kapital uppgående till 816,8 mkr (2016: 781,6 mkr). Detta motsvarade en soliditet uppgående till 32 % (2016: 33 %), vilket är bra för tjänsteproducerande företag. I synnerhet om det kan finnas dolda spelarrättighetstillgångar.

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Eget kapital, mkr	268,2	353,7	321,7	279,4	501,2	728,0	781,6	816,8
Soliditet	27 %	30 %	17 %	14 %	23 %	30 %	33 %	32 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	16	16	15	13	15	15	16	14

Tabell 13

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2017 ökat till 2.531,5 mkr från 2.379 mkr år 2016.

	<u>Eget kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Totalt kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonsekvens</u>
Malmö FF	+ 457,1	904,5	51 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
IFK Norrköping FK	+ 89,0	434,1	20 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
AIK	+ 78,0	187,8	42 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
BK Häcken 1)	+ 59,1	89,0	66 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
IF Elfsborg	+ 33,6	287,3	12 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Djurgården	+ 32,4	108,5	30 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Kalmar FF	+ 20,1	268,8	7 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Östersund 1)	+ 17,0	51,2	32 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Hammarby	+ 16,0	43,0	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
IFK Göteborg	+ 10,4	43,9	24 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Örebro	+ 8,8	34,5	25 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Jönköpings Södra IF	+ 5,0	11,6	43 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
IK Sirius FK 1)	+ 1,0	14,9	8 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Halmstad	+ 0,5	32,8	2 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019
Athletic Eskilstuna 1)	- 4,9	8,9	Negativ	Ska upprätta periodiserat bokslut per 31 augusti förf licensprövning inför 2019.
GIF Sundsvall	- 6,3	10,7	Negativ	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2019 efter godkänd handlingsplan
* Totalt	+ 816,8	2.531,5	32 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

De största materiella anläggningstillgångarna återfinns hos de fyra (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår till:

Malmö FF	452,6 mkr och 50 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	305,7 mkr och 70 % av totalt kapital
Kalmar FF	223,2 mkr och 90 % av totalt kapital
IF Elfsborg	91,4 mkr och 36 % av totalt kapital..
* Summa	1.072,9 mkr

Noteras bör att det egna kapitalet för moderföretagen till de respektive IdrottsAB:na uppgår i Djurgårdens IF FF till +17,6 mkr, Hammarby IF FF till +17,3 mkr, samt Halmstads BK till +7,8 mkr.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2017 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2019.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2017.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2017.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns för elitlicens krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Appellationsnämnden.

Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2017

		<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>	<u>Soliditet</u>
Malmö FF		+ 457,1	+ 0,1	51 %
IFK Norrköping FK		+ 89,0	+ 18,3	20 %
AIK		+ 78,0	+ 45,6	42 %
BK Häcken	1)	+ 59,1	+ 0,1	66 %
IF Elfsborg		+ 33,6	- 5,5	12 %
Djurgården		+ 32,4	- 1,7	30 %
Kalmar FF		+ 20,1	- 12,8	7 %
Östersund	1)	+ 17,0	+ 13,2	32 %
Hammarby		+ 16,0	+ 0,3	37 %
IFK Göteborg		+ 10,4	- 12,3	24 %
Örebro		+ 8,8	- 3,0	30 %
Jönköpings Södra IF		+ 5,0	+ 4,6	43 %
Athletic Eskilstuna	1)	-4,9	- 10,7	Negativ
IK Sirius FK	1)	+ 1,0	+ 0,3	8 %
Halmstad		+ 0,5	+ 0,4	2 %
GIF Sundsvall		- 6,3	- 7,0	Negativ
* Totalt		+ 816,8	+ 29,9	32 %

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

GIF Sundsvallkoncernen och Athletic Eskilstunakoncernen redovisade negativt eget kapital, de övriga 14 klubbarna redovisade positivt eget kapital den 31 december 2017. GIF Sundsvalls handlingsplan för att återställa det egna kapitalet till minst noll vid innevarande års utgång accepterades av Licensnämnden.

Athletic Eskilstuna har att upprätta periodiserat bokslut per den 31 augusti 2018, vilket måste visa noll eller positivt eget kapital för att få elitlicens 2019.

Sju klubbar redovisade negativt resultat år 2017.

Situationen i GIF Sundsvall är återigen mycket besvärlig, efter att under år 2016 förbättrats, så att klubben per 31 december 2016 redovisade positivt eget kapital, efter två ekonomiskt besvärliga år dessförinnan, är det egna kapitalet den 31 december 2017 -6,3 mkr för föreningskoncernen.

Även för Athletic Eskilstuna ser ekonomin mycket ansträngd ut, och kan bli ännu mer ansträngd om resultatet hamnar på samma nivå 2018, vilket beror på i hur hög grad avtalsbundna kostnader kan minskas för att möta de minskade intäkterna från centrala avtal när man lämnar Allsvenskan inför 2018. Klubben förefaller vara helt beroende av att den kan få kapitaltillskott, vilket torde vara en långsiktigt mycket riskabel strategi.

IFK Göteborgs situation ser alltmer besvärlig ut. Om resultatet under 2018 kommer på samma nivå som under år 2017, inklusive 8,5 mkr i intäkter från spelarrättighetsförsäljningar, och inte uppnår högre spelarrättighetsförsäljningar eller andra extraordinära intäktsposter kommer klubben att redovisa negativt eget kapital per den 31 december 2018.

Hälften av klubbarna har en soliditet uppgående till minst 30 %, vilket är bra. Fem av dessa återfinns i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, men det finns även mindre klubbar såsom Jönköpings Södra IF, Östersund och Örebro.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2017.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

		<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF		394 %
IFK Norrköping FK		143 %
BK Häcken	1)	105 %
AIK		82 %
Djurgården		52 %
Hammarby		51 %
Kalmar FF		46 %
Örebro		30 %
Östersund	1)	28 %
Jönköpings Södra IF		23 %
IFK Göteborg		18 %
IF Elfsborg		16 %
IK Sirius FK		4 %
Halmstad	1)	2 %
Athletic Eskilstuna	1)	Negativ
GIF Sundsvall		Negativ

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 16

För endast sex klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %, vilket är samma antal som år 2016.

Av de sju klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade inte tre av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position. Det är samma förhållande som år 2016. Låg konsolideringsgrad förefaller därför till viss del vara en indikator för risken att inte ha resurser för att klara det sportsliga målet att vara kvar i Allsvenskan.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelarrättigheter till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana affärer i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2017.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2017. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,8 (2016: 1,9), och de samlade likvida medlen uppgick till 466,5 mkr (2016: 494,9). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
IFK Norrköping FK	2,9	66,0
Malmö FF	2,6	230,7
BK Häcken	2,6	62,9
AIK	1,9	29,6
Östersund	1,9	6,6
Jönköpings Södra IF	1,8	0,0
Kalmar FF	1,6	6,0
Djurgården	1,3	8,7
IF Elfsborg	1,2	20,2
IK Sirius FK	1,1	11,8
Athletic Eskilstuna	1,0	0,0
IFK Göteborg	0,9	11,6
Halmstad	0,9	2,2
Hammarby	0,9	1,9
Örebro	0,8	5,5
GIF Sundsvall	0,6	2,8

Tabell17

Av ovanstående inses att främst Athletic Eskilstuna, Jönköpings Södra IF och GIF Sundsvall kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2018.

Malmö FF har trots hela 230,7 mkr i likvida medel ändå "bara" 2,6 i balanslikviditet, Klubben är den rikaste i Sverige, såväl mätt utifrån eget kapital som mätt utifrån likvida medel, och intar nu en ekonomisk särställning inom svensk fotboll, vilket dock i allsvenskan 2015 - 2017 inte innebar någon sportslig särställning även om man år 2016 till slut vann allsvenskan med sex poäng före tvåan AIK och år 2017 till slut vann allsvenskan 7 poäng före tvåan AIK. Inledningen av 2018 har heller inte visat att klubben har någon sportslig särställning.

BK Häcken, som har cirka 59,1 mkr i eget kapital och den högsta soliditeten med 66 %, och den näst högsta balanslikviditeten med 2,6, förefaller ha utnyttjade resurser. Klubben är dessutom en av fyra klubbar i Allsvenskan som inte balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	1
BK Häcken	2	4
AIK	3	2
IFK Göteborg	4	10
Djurgården	5	3
IFK Norrköping FK	6	6
Östersund	7	5
Hammarby	8	9
IF Elfsborg	9	8
Kalmar FF	10	12
Halmstad	11	15
Örebro	12	11
IK Sirius FK	13	7
GIF Sundsvall	14	13
Jönköpings Södra IF	15	14
Athletic Eskilstuna	16	16

Tabell 18

Det råder år 2017 ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för serie-segrarna Malmö FF, sjätteplacerade IFK Norrköping FK, och sextondeplacerade Athletic Eskilstuna. D v s för tre av klubbarna.

Sex av de sju klubbarna som har de högsta kostnaderna återfinns på de sex översta tabellpositionerna. Av detta kan man dra slutsatserna dels att nedlagda kostnader påverkar nivån i tabellpositionen allmänt sett, samt att klubbarna generellt sett är duktiga på att hantera sina kostnader på ett effektivt sätt, så att sportsliga resultat uppnås.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup uppgår till 71,6 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking nio, och förbättras skillnaden mellan rangordning utifrån årets kostnader och tabellposition till sju positioner.

IFK Göteborg har tabellpositioner som är sex sämre än kostnadsrankingen, 2016 var klubbens tabellposition fyra sämre än kostnadsrankingen, varför de kan sägas underpresterat utifrån nedlagda kostnader två år i rad.

Även Halmstad kan sägas ha underpresterat år 2017.

Nöjdare kan man känna sig i IK Sirius FK som om man väljer denna terminologi, överpresterat under år 2017 med hänsyn till nedlagda kostnader.

För övriga klubbar är skillnaden mellan tabellposition och kostnadsranking en eller två positioner.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa klubbar kan komma in i goda cirklar och andra klubbar i dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen som sport så intressant.

Bolagiseringstrender

Under det senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela elitverksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta har tidigare vanligen skett i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarrättighetsförvärv. Genom detta kunde såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarrättighetsförvärv minskas i föreningen. FIFA:s regler från och med år 2015 angående tredje parts ägande av spelarrättigheter har dock begränsat dessa möjligheter.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, och Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB, ÖSK Elitfotboll AB, Östersunds FK Elitfotboll AB, HBK Elitfotboll AB och Athletic Eskilstuna AB av allsvenska klubbar som år 2017 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform, samt möjligheter till momsavdrag, där det dock måste beaktas hur intäkterna påverkas av om motparterna inte kan göra momsavdrag.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som heläger Borås Arena AB, Kalmar FF som äger Kalmar Fastighets AB (via Kalmar Event AB) och IFK Norrköping FK som äger 58 % av Parken Event och Arena AB, som äger 100 % av AB Norrköping Idrottspark, samt Malmö FF som äger 100 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tidsperspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben och vidmakthålla föreningsdemokratien.

Förutsättningarna inom skatteområdet för ideella föreningar kan vara en viktig parameter för val av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Översiktlig internationell jämförelse år 2016

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinska undersökningar av spelare m.m.), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomi och annat i Europas toppfotboll.

UEFA har bidragit med följande information avseende år 2016. Det är det kluster av nationsförbund som UEFA klassificerar som jämförbara utifrån den information för benchmarking som UEFA samlar in från de europeiska klubbarna.

Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Intäkter per klubb år 2016 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital. Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>		<u>UEFA-Ranking</u>	<u>Invånare,</u>	<u>Antal lag</u>
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2017/2018</u>	<u>Miljoner</u>	<u>2016</u>
Schweiz	22,7	21,1	13	8,3	10
Belgien	22,4	19,8	10	11,3	16
Österrike	16,3	12,9	14	8,6	10
Danmark	14,5	10,1	16	5,7	14
Skottland	12,3	11,1	24	5,3	12
Sverige	9,4	10,4	23	10,0	16
Norge	9,1	9,0	26	5,2	16

Tabell 19

Tack vare främst Malmö FF:s Champions Leaguespel ökade de allsvenska klubbarna sina intäkter 2014 och 2015.

De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter 2016 var i samma nivå som i Norge, men under Österrike, Schweiz, Belgien och Danmark, vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges. Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder.

Om man jämför med Norge (som också är ett land med förhållandevis liten befolkning per kvadratkilometer) så är de genomsnittliga intäkterna per klubb något lägre än motsvarande intäkter i Sverige.

De totala genomsnittliga intäkterna behöver alltså öka med cirka 50 % för att nå genomsnittet för klubbar i Schweiz, Belgien, Österrike och Danmark.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över.

Även om ett nytt TV-avtal träder i kraft år 2020 och då förbättrar dessa intäkter kan det nog komma att ta en tid innan de svenska klubbarna kunnat skapa resurser så att de kan nå högre positioner i näringskedjan och därmed kan behålla spelare längre så att såväl de sportsliga resultaten och ranking väsentligt förbättras, som att ersättningarna från försäljning av spelarrättigheter när spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå blir väsentligt högre.

Intäkternas beståndsdelar år 2016 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital.

Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2016 enligt följande för de förstadivisioner som enligt UEFA är de med Allsvenskan mest jämförbara, här rangordnat utifrån intäkternas storlek totalt för respektive förstadivision.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings- rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Belgien	75 m€ (21 %)	86 m€ (24 %)	68 m€ (19%)	43 m€ (12%)	86 m€ (24%)
Schweiz	68 m€ (30 %)	70 m€ (31 %)	11 m€ (5 %)	34 m€ (15%)	43 m€ (19%)
Danmark	14 m€ (7 %)	83 m€ (41 %)	35 m€ (17 %)	45 m€ (22 %)	26 m€ (13 %)
Österrike	26 m€ (16 %)	88 m€ (54 %)	13 m€ (8 %)	15 m€ (9%)	21 m€ (13 %)
Sverige	38 m€ (25 %)	68 m€ (45 %)	18 m€ (12 %)	9 m€ (6 %)	18 m€ (12 %)
Skottland	55 m€ (37 %)	55 m€ (37 %)	19 m€ (13 %)	15 m€(10%)	4 m€ (3 %)
Norge	26 m€ (18 %)	72 m€ (49 %)	23 m€ (16 %)	9 m€ (6%)	16 m€ (11 %)

Tabell 20

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkterna mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara

ligornas klubbar. De svenska klubbarna verkar vara förhållandevis bra på sponsring och reklamförsäljning samt matchintäkter, där matchintäkterna (och där antal åskådare) torde ge stöd åt sponsrings- och reklamintäkterna.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV-rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands. Nytt TV-avtal från och med år 2020 finns dock tecknat på en högre nivå för de svenska klubbarna, vilket kommer att åtgärda detta.

De investeringar i moderna arenor som gjorts under senare år i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådarantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan, och även i sin tur öka allmänna intresset så att förutsättningarna för övriga intäkternas positiva utveckling stärks.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Relationen mellan personalkostnadernas andel av intäkterna samt tillgångarna i förhållande till skulderna inom de olika ligorna

	<u>Personalkostnader/intäkter</u>		<u>Tillgångar/skulder</u>	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Norge	52 %	51 %	1,4	1,4
Danmark	56 %	65 %	1,6	1,4
Sverige	56 %	50 %	1,5	1,4
Belgien	63 %	63 %	1,2	1,2
Schweiz	64 %	67 %	1,1	1,1
Österrike	65 %	74 %	1,1	1,0
Skottland	67 %	65 %	2,0	2,0

Tabell 21

Allsvenskan har alltså i denna jämförelse låga personalkostnader i förhållande till intäkterna, men har ökat, främst till följd av att intäkterna (inget Champions Leaguespel för Malmö FF) minskat.

De skottiska klubbarna har i genomsnitt ett högt relationstal mellan tillgångar och skulder.

De svenska klubbarnas personalkostnader i förhållande till intäkterna ligger genomsnittligt nära genomsnittet för de norska och danska klubbarna.